

Met elkaar in gesprek

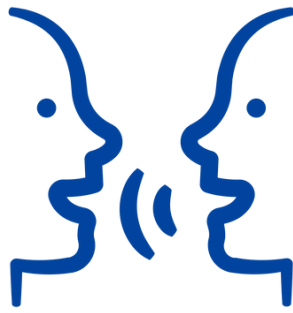

**HET VOEREN VAN EEN GOED GESPREK OVER EEN
ETHISCH KWESTIE EN HET NEMEN VAN EEN
AFGEWOGEN GEZAMENLIJKE BESLISSING**

Voor leerkrachten in alle vormen
van onderwijs

**DOOR FREDERIKE DE
JONG**

Met elkaar in gesprek

De module ethische gespreksvoering is gebaseerd op drie gespreksmethoden die elkaar aanvullen bij het komen tot een goed gesprek en het nemen van een afgewogen beslissing over een ethische kwestie. De module bereidt docenten erop voor om leerlingen / studenten hierbij te begeleiden met het oog op hun toekomstige beroepspraktijk. De drie gespreksvormen zijn: Socratisch gesprek, Deep democracy, Compassievolle reflectie

HET SOCRATISCH GESPREK

Het Socratisch gesprek is een gespreksmethode die erop gericht is de vooronderstellingen van de deelnemers bloot te leggen ten aanzien van zaken die vanzelfsprekend lijken. Dit gebeurt door toepassing van de socratische deugden: luisteren, doorvragen, geduld en doorzettingsvermogen om de ander (en zichzelf) werkelijk te verstaan, vooroordelen opschorten en bereid zijn de eigen mening te herzien.

DEEP DEMOCRACY

Deep democracy is een gespreksmethode die erop gericht is om behalve de la la la la la (de stem van de meerderheid) ook de li (het afwijkende geluid, de stem van de minderheid) te horen en recht te doen. De wijsheid van de minderheid wordt aan het meerderheidsstandpunt toegevoegd. Als dat niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld omdat de stemmen staken, wordt in de onderstroom gezocht naar wat er in het groepsonbewuste speelt en hier wordt op veilige wijze ruimte voor gemaakt.

COMPASSIEVOLLE REFLECTIE

Compassievolle reflectie is erop gericht om plaats te maken voor de schaduw, dat wat naar eer en geweten niet wordt gezien door het individu of de hele groep, zoals gevolgen van handelingen die niet in het besluitvormingsproces zijn meegenomen. Te denken valt aan consequenties voor mensen, dieren, planten, micro-organismen en de aarde die we bewonen, die we niet als vanzelf in het besluitvormingsproces meenemen, maar waar actief naar gezocht moet worden om ons ervan bewust te worden.

DE DRIE METHODEN VULLEN ELKAAR AAN

Is het bij deep democracy bijvoorbeeld 'not done' om je als gespreksleider te bemoeien met de kwaliteit van spreken (mensen laten elkaar bijvoorbeeld niet uitspreken), een socratisch gesprek biedt die mogelijkheid wel. Is het bij een socratisch gesprek 'not done' om als gespreksleider partijdig te zijn, deep democracy en compassievolle reflectie bieden technieken om met de eigen partijdigheid om te leren gaan. Zijn het socratische gesprek en compassievolle reflectie niet op besluitvorming gericht, deep democracy is dat juist wel. Bestaat bij deep democracy de mogelijkheid een belanghebbende over het hoofd te zien, namelijk een partij buiten de eigen groep, bij compassievolle reflectie wordt daarnaar actief op zoek gegaan.

f.j.dejong2023@outlook.com